

Sygn. akt IV CZ 67/07

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Maria Grzelka

w sprawie ze skargi pozwanej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Apelacyjnego
z dnia 28 listopada 2006 r., sygn. akt [...]
w sprawie z powództwa D.W.
przeciwko M.P.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 października 2007 r.,
zażalenia pozwanej
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 19 kwietnia 2007 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w sprawie z powództwa D.W. przeciwko M.P. postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2007 r. odrzucił skargę pozwaną o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 28 listopada 2006 r.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że sprawa ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nową sprawą o charakterze odszkodowawczym, nie zaś środkiem zaskarżenia. Z uwagi na powyższe, zwolnienie od kosztów sądowych jakie strona uzyskała w sprawie, w której zapadło orzeczenie objęte skargą nie rozciąga się na postępowanie zainicjowane przedmiotową skargą. W niniejszej sprawie strona obowiązana była uiścić opłatę stosunkową wynoszącą 5% wartości przedmiotu sporu, co daje kwotę 1.177 zł. Pozwana M.P. wnosząc skargę uiściła jedynie opłatę podstawową w wysokości 30 zł. Nie opłacenie skargi w sposób prawidłowy skutkowało jej odrzuceniem na podstawie art. 424⁶ § 3 k.p.c.

Skarżąca wniosła zażalenie na powyższe postanowienie, zaskarżając je w całości, zarzuciła naruszenie art. 100 ust. 1 oraz ust. 2 w brzmieniu obowiązującym do 10.03.2007 r. ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i wniosła o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skarżącej, których nie sposób podzielić, sprowadzają się do zakwestionowania ugruntowanego już w judykaturze Sądu Najwyższego stanowiska, zgodnie z którym zwolnienie od kosztów sądowych udzielone stronie w toku postępowania rozpoznawczego nie rozciąga się na postępowanie wywołane wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Zwolnienie od kosztów sądowych przyznawane jest na czas trwania konkretnego procesu (postępowania nieprocesowego) i wygasa wraz

z zakończeniem postępowania w sprawie. Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 sierpnia 2007 r., I CZ 88/07, (nie publ.), zakończenie postępowania należy utożsamiać z prawomocnością orzeczenia, uwarunkowaną niedopuszczalnością zmiany przy pomocy zwykłych środków odwoławczych, zindywidualizowanego stosunku prawnego ukształtowanego lub potwierdzonego przez sąd. Uzyskanie zaś przez wyrok przymiotu prawomocności oznacza wyłączenie kompetencji sądu do podejmowania czynności procesowych właściwych dla fazy rozpoznawczej, a zatem koniec sprawy poddanej pod osąd. Podzielając w całości powyższe stanowisko, należy dodatkowo podkreślić, że zwolnienie od kosztów sądowych na mocy decyzji sądu (referendarza sądowego), w przeciwieństwie do zwolnienia z mocy ustawy można odnieść do konkretnych ram czasowych, przy czym istotny jest moment zakończenia postępowania w sprawie, bowiem w tym momencie odpada cel zwolnienia od kosztów sądowych. Zwolnienie od kosztów udzielone indywidualnej osobie ma charakter akcesoryjny wobec konkretnego postępowania i nie zaczyna „żyć własnym życiem” po jego zakończeniu.

Słusznie Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę na fakt, że sprawa ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nową sprawą, nie zaś środkiem zaskarżenia. Stanowisko takie jest już ugruntowane w judykaturze Sądu Najwyższego. Warto w tym miejscu przytoczyć fragment uzasadnienia postanowienia z dnia 14 czerwca 2005 r., V CZ 61/05, (nie publ), w którym Sąd Najwyższy odniósł się do charakteru prawnego skargi o stwierdzenie nieważności prawomocnego orzeczenia: „Postępowanie ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹ – 424¹² k.p.c.) nie jest kontynuacją postępowania zakończonego prawomocnie kwestionowanym orzeczeniem sądu drugiej instancji, a wyjątkowo - pierwszej instancji (art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c.). Skarga ta nie jest nawet nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, takim jak skarga kasacyjna i skarga o wznowienie postępowania, gdyż nie zmierza do zmiany bądź uchylecia kwestionowanego orzeczenia. Jest to nowy, nieznaný dotąd, nadzwyczajny środek umożliwiający skuteczne dochodzenie roszczenia odszkodowawczego od Skarbu Państwa za niezgodną z prawem działalność orzeczniczą sądu jako organu władzy publicznej (...) sprawa o stwierdzenie

niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest sprawą odrębną wobec sprawy zakończonej prawomocnie (...)

Odnosząc się do realiów niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że przyznane pozwanej w toku postępowania rozpoznawczego zwolnienie od kosztów sądowych wygasło wraz z zakończeniem tego postępowania, co nastąpiło w momencie uprawomocnienia się orzeczenia sądu drugiej instancji. Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia pozwana zainicjowała nowe postępowanie (sprawę) i obowiązana była uiścić stosowną opłatę sądową, ewentualnie złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych postępowania wywołanego skargą. Słusznie zatem Sąd Apelacyjny odrzucił na podstawie art. 424⁶ § 3 k.p.c. skargę nieopłaconą w sposób prawidłowy.

Sąd Najwyższy mając powyższe na uwadze na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.